

QUAN 9 BARRIS VA DIR NO A L'OTAN

Jordi Foix Robert

En memòria de Cristobal Bermudez

Els anys vuitanta del segle passat varen viure a l'Estat Espanyol un moviment social molt massiu i de caràcter pacifista i antimilitarista. Va ser una dècada molt intensa: la lluita lligada al referèndum sobre l'OTAN, la lluita dels objectors de consciència i dels insubmisos a la mili, que va finalitzar amb la desaparició de l'exèrcit de lleva, i les protestes massives contra la guerra a l'Iraq. Va ser una dècada molt viva que va tenir una expressió molt dinàmica als nostres barris.

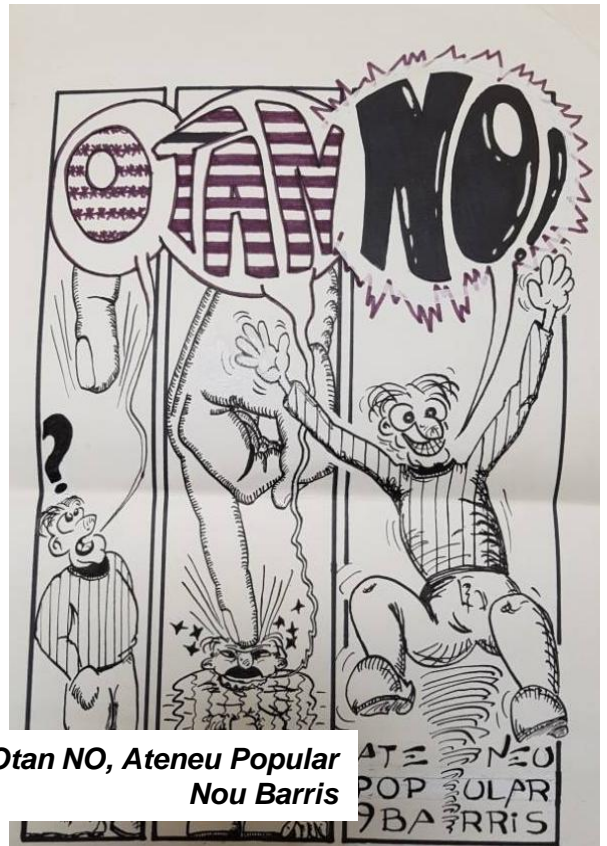
La història va començar a principis dels anys vuitanta quan el govern de l'UCD presidit per Adolfo Suárez va sol·licitar l'entrada a l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN).

A principis de l'any 1981, a l'antic local de l'Associació de Veïns i Veïnes del barri de Prosperitat (al carrer Argullós, 92), es va constituir el COMITE ANTI-OTAN DE NOU BARRIS, era l'inici d'una lluita popular que duraria sis anys. Aquest col·lectiu activista unitari va ser dels primers que es varen anar organitzant per tota la ciutat i que conformarien la Coordinadora de Comitès Anti-Otan de Barcelona i posteriorment de tot Catalunya, com va succeir també a nivell estatal. Nou Barris va participar molt activament en la constitució i desenvolupament d'aquest moviment per la pau. A nivell de ciutat, el centre coordinador es trobava al Casal de la Pau, al carrer Cervantes, 2 on es convivia amb diferents grups i moviments pacifistes i antimilitaristes (MOC, GAMBA, Artesans per la Pau, Mili-KK, entre d'altres,...). Va ser un gran aprenentatge comú de cultura pacifista, antimilitarista i no violenta.

Entre l'any 1981 i 1986 es va produir l'esclat d'un moviment social fortament caracteritzat pel seu caràcter àmpliament popular i descentralitzat. Un dels trets que el varen caracteritzar va ser el rebuig a contribuir a alimentar la carrera d'armaments, l'enfrontament entre blocs militars en què estava dividit el món en aquells moments i que alimentava el perill d'una guerra exterminista. Aquesta lluita va coincidir amb el moviment europeu contra la instal·lació dels euromíssils nuclears.

La lluita va tenir dos grans moments: a principis de 1982 el govern de l'UCD va signar el tractat d'adhesió a l'OTAN quan totes les enquestes a nivell estatal demostraven un gran rebuig de la ciutadania a l'entrada al bloc militar. El PSOE, amb la consigna ja originalment fortament ambigua de "OTAN, d'entrada NO", va fer la promesa que si arribava al govern promouria la celebració d'un referèndum sobre la permanència a l'OTAN.

El recolzament popular a l'UCD va anar minvant progressivament i a les eleccions generals de 1982, el PSOE de Felipe González va accedir al govern amb una àmplia majoria. Aquí es va obrir el segon gran moment del moviment social amb l'exigència popular de compliment de la promesa de la realització del

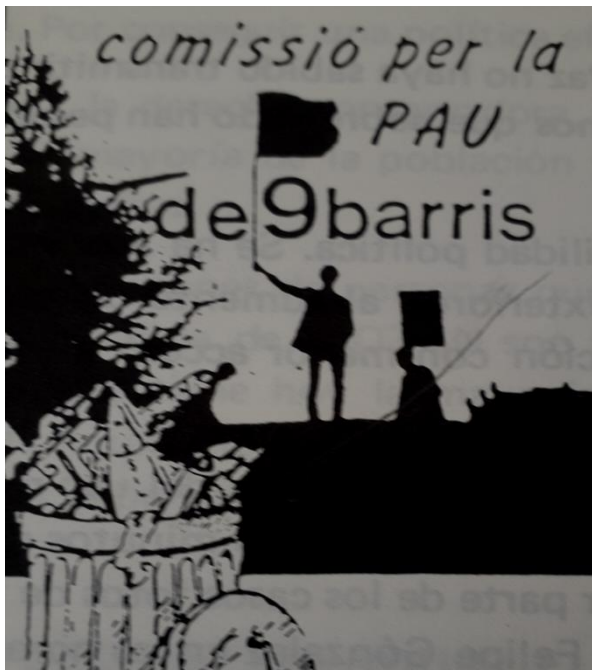
Otan NO, Ateneu Popular Nou Barris

referèndum, consigna a la que se li va afegir l'exigència del desmantellament de les bases militars al nostre territori que la dictadura de Franco havia cedit als EEUU. A Catalunya teníem les instal·lacions propagandistes de la guerra freda de Radio Liberty a Pals.

Un gran moviment unitari

A iniciativa del comitè anti-Otan de 9Barris, l'any 1983 es va constituir la COMISSIÓ PER LA PAU DE 9BARRIS, plataforma unitària que aixoplugava des de totes les associacions de veïns i veïnes del districte, la majoria de parròquies i organitzacions cristianes, entitats culturals, el grup de dones de 9Barris, l'Ateneu Popular, sindicats, els diferents partits polítics d'esquerres amb presència al districte (MCC, PSUC, PCC, PCE-ML, LCR), i especialment moltes persones a títol individual, etc. Es reunien establement més de 50 persones al local del carrer Argullós per organitzar, coordinar i tirar endavant la campanya molt diversificada a nivell d'activitats per tot el districte. Alhora es coordinaven a nivell de ciutat amb la CDDT (Coordinadora pel Desarmament i la Desnuclearització Totals) de la que la comissió del districte va ser impulsora entre d'altres i que també es reunia al local del carrer Cervantes.

Varen ser tres anys de grans mobilitzacions socials a tot el territori del districte, manifestacions pels barris, marxes de torxes, festivals musicals al Parc de la Guineueta, etc.,.... Una mostra exemplar de l'amplitud que va agafar el moviment varen ser dues cadenes humanes que es van realitzar a Barcelona l'any 1984 i

Logo de la Comissió
Foto: AHRNB, 1984

1986, que varen mobilitzar milers de manifestants, Nou Barris va realitzar un tram d'una multitud de persones agafades de les mans des del barri de Trinitat Nova fins al passeig Maragall, on es va ajuntar amb el tram promogut pel Comitè per la Pau del barri del Guinardó

A 9 Barris vàrem guanyar el referèndum. Però el PSOE ja havia canviat d'opinió públicament, privadament ja la tenia feta feia temps. La pressió del PSOE per intoxicar i doblegar l'opinió pública per romandre a l'OTAN va ser a tots nivells: televisions, premsa, ràdios,... complementat amb algunes promeses, entre d'altres no estar a l'estructura militar de l'Aliança o no tenir armes nuclears al territori, promeses que després no s'han complert. Al mateix temps -ja estàvem a l'any 1986-, es succeïen manifestacions multitudinàries a tot l'Estat Espanyol sota els lemes "Per la Pau a la Mediterrània - Per la neutralitat activa - Bases Fora", conjuntament amb la crida a votar NO al referèndum.

Con ja sabem, el referèndum, celebrat el 12 de març de l'any 1986, es va perdre pel moviment popular a tot l'Estat espanyol, a excepció de Catalunya, Euskadi i Canàries. Sempre podem dir que a Nou Barris el vàrem guanyar (veure quadre) és a dir que, moralment, per nosaltres va ser una victòria del pacifisme. Això segurament va ajudar a que a l'any 1991, a la primera

Guerra del Golf, arran de la invasió d'Iraq per part d'una coalició internacional liderada pels EEUU i que el govern del PSOE amb Felipe González va recolzar, es produís un gran moviment popular contra la guerra, amb forta expressió popular als nostres barris.

Un moment important al districte va ser l'acollida per part del moviment veïnal de dos dels desertors de la guerra, Manuel Blazquez i Josep Antoni Escalada amagats a la Parròquia de Santa Engràcia. Aquesta mobilització social va tancar un cicle d'una dècada de lluites pacifistes i contra la guerra que varen tenir una base popular molt àmplia a 9Barris.

Cadena per la Pau
Foto: AHRNB, 1984

Resultats del Referèndum de l'OTAN a Nou Barris					
	Vots	Si	No	Blanc	Nul
Total a Nou Barris	107.328	51.224	52.101	3.560	443